

Inhoudsopgave

- 2 Inleiding
- 3 Lokale Educatieve Agenda (LEA)
- 5 Brede scholen
- 7 Combinatiefuncties
- 10 Maatschappelijke stage
- 11 Fonds voor Cultuurparticipatie
- 13 Wmo
- 15 Participatiebudget
- 17 Andere mogelijkheden

Inleiding

We leven in een complexe samenleving die snel verandert, met name door de ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe media. Sommige mensen geven zich enthousiast over aan de mogelijkheden die deze nieuwe media bieden, anderen dreigen de weg kwijt te raken in het snel veranderende medialandschap. Willen burgers goed mee kunnen doen in de maatschappij, dan is het belangrijk dat ze gebruik weten te maken van de verschillende nieuwe media. In 2005 verwoordt de Raad voor Cultuur dit in het advies *Mediawijsheid, de ontwikkeling van nieuw burgerschap*. Volgens de Raad betekent mediawijsheid 'het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld'.

Volgens de Raad is hierbij niet alleen voor de overheid een rol weggelegd, maar ook voor tal van andere partijen, waaronder de bibliotheeksector. Meer dan nu het geval is zouden bibliotheken moeten functioneren als een plaats waar burgers kennis kunnen maken met nieuwe mediatoepassingen.

Bibliotheken hebben het advies van de Raad ter harte genomen, wat onder meer blijkt uit het beleidsstuk de Agenda voor de Toekomst. Hierin wordt mediawijsheid nadrukkelijk genoemd als een belangrijk beleidsthema dat de komende tijd ruime aandacht moet krijgen.

Inmiddels heeft mediawijsheid in de jaarplannen van veel bibliotheken dan ook een hoge prioriteit gekregen. Hun investeringen zullen erop gericht zijn om mediawijsheid via de bibliotheekpijlers collectie, personeel, netwerk en ict-infrastructuur gestalte te geven. Bibliotheken willen zich op deze manier profileren als gids op het gebied van mediawijsheid en ervoor zorgen dat meer mensen met de nieuwe media leren omgaan.

Natuurlijk zijn hier financiële middelen voor nodig. De gemeente komt hierbij als primaire opdrachtgever van de bibliotheek in beeld. Binnen het gemeentebestuur is mediawijsheid echter geen apart beleidsthema, maar er zijn wel diverse beleidsterreinen aan te wijzen waar mediawijsheid een rol speelt. Hieraan zijn verschillende financiële regelingen en voorzieningen gekoppeld waar de bibliotheek gebruik van kan maken. In deze brochure worden deze regelingen kort beschreven.

Den Haag, november 2009

*Vereniging Openbare Bibliotheken
Norma Verheijen*

Lokale Educatieve Agenda (LEA)

Bij veel financiële regelingen die te maken hebben met het lokale mediawijsheidsbeleid speelt de gemeente een belangrijke rol. Daarom is het van belang dat de bibliotheek zich bij de gemeente profileert als mogelijke netwerkpartner. Dat kan onder meer via de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Wat is de Lokale Educatieve Agenda?

De Lokale Educatieve Agenda is een overleg van gemeenten met schoolbesturen en de kinderopvang (eerstelijnspartners). Het overleg is bedoeld om het lokale onderwijs- en jeugdbeleid vorm te geven.

In het overleg komen tal van beleidsthema's aan de orde. Ook worden er afspraken gemaakt over de uitvoering en de regie. Naast de bovengenoemde partners kunnen er ook andere partijen aan de LEA-tafel aanschuiven, zoals het maatschappelijk werk, sportverenigingen, culturele instellingen en bibliotheken.

De beleidsthema's die in veel gemeenten op de agenda staan zijn: voor- en vroegschoolse educatie, het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden, de samenwerking met brede scholen, het verzorgen van cultuureducatie en de informatiebemiddeling rondom zorg. Veel van deze thema's hebben raakvlakken met het bibliotheekwerk. Bibliotheken kunnen zich dus goed positioneren als vaste netwerkpartner.

Relatie met mediawijsheid

De belangrijkste thema's die een relatie hebben met mediawijsheid zijn brede scholen, combinatiefuncties en maatschappelijke stages. Deze drie thema's worden in deze brochure toegelicht.

Financiering

Voor de Lokale Educatieve Agenda is geen aparte financiering beschikbaar. Wel hebben sommige beleidsthema's van de LEA eigen financieringsbronnen. Zo krijgen gemeenten en schoolbesturen extra middelen om te investeren in de thema's onderwijsachterstanden (OAB), brede scholen, combinatiefuncties en maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs. Daarnaast krijgen schoolbesturen via de Lumpsumfinanciering geld voor de verbetering van het onderwijs en worden zij via de regeling Versterking Cultuureducatie po van het ministerie van OCW gefinancierd voor het geven van cultuuronderwijs.

Activiteiten zonder speciale financieringsbronnen moeten betaald worden uit de eigen middelen van de partners. Het is dus mogelijk dat culturele instellingen die betrokken zijn bij een mediawijsheidsproject hiervoor een kleine bijdrage, in geld of natura, moeten leveren.

Stappenplan bibliotheek

Bibliotheeken zouden ernaar moeten streven een permanente overlegpartner te worden binnen de LEA, zodat zij mee kunnen beslissen over het onderwijs- en jeugdbeleid. U kunt hiervoor het volgende stappenplan gebruiken.

- Stap 1. Wat gebeurt er in uw gemeente?*
Onderzoek of de gemeente al een LEA heeft opgesteld. Zo ja, kijk wat er op de beleidsagenda staat. Zo niet, zoek uit waarom niet.
- Stap 2. Verkenning van uw mogelijkheden*
Wat kunt u als bibliotheek binnen de gemeentelijke LEA betekenen? Welke rol wilt u vervullen: onderhandelingspartner of uitvoerder? Wat heeft u aan kwaliteiten in huis en wat kan er beter?
- Stap 3. Uw bibliotheek in beeld brengen*
Breng uw bibliotheekbeleid, uw beleidsplannen en de bestaande prestaties van uw bibliotheek onder de aandacht bij de gemeente en eerstelijnspartners.
- Stap 4. Positief worden beoordeeld*
Het is belangrijk in deze fase om de eerstelijnspartners te overtuigen van de toegevoegde waarde van de bibliotheek. U moet uitleggen wat de bibliotheek kan betekenen voor de LEA en aangeven bij welke thema's u kunt ondersteunen.
- Stap 5. Partner worden*
Gemeenten en eerstelijnspartners kunnen hierbij kiezen voor een themagerichte benadering (eerstelijnspartners bepalen thema's, per thema zoeken ze een partner voor de uitvoering) of partnergerichte benadering (men zoekt eerst alle mogelijke partners en stelt vanuit ieders expertise en mogelijkheden thema's op).
- Stap 6. Inbedding in de organisatie*
Als de gemeente en eerstelijnspartners de bibliotheek als partner bij hun plannen hebben betrokken kunt u de concrete taken opnemen in uw (meerjaren)beleidsplan.
- Stap 7. Deelname als LEA-partner*
De bibliotheek is nu officieel netwerkpartner in het gemeentelijk onderwijs- en jeugdbeleid.

Voor het volledige stappenplan kunt u de brochure Bibliotheeken aan de LEA-tafel raadplegen op www.delokaleeducatieveagenda.nl (ondersteuning, producten).

Meer informatie over deze regeling

organisatie	Oberon <i>onderzoek & advies</i>
contactpersonen	Marco Zuidam en Ton Klein
postadres	Postbus 1423, 3500 BK Utrecht
telefoon	030 - 230 60 90
e-mail	lea@oberon.eu
websites	www.delokaleeducatieveagenda.nl en www.oberon.eu

Brede scholen

Rond 1995 werd de brede school in Nederland geïntroduceerd. Het concept sloeg aan en inmiddels zijn er 1200 brede scholen in het primair onderwijs. Het ministerie van OCW zou graag zien dat het aantal doorgroeit naar 1500 brede scholen in 2011. Ook in het voortgezet onderwijs doet de brede school opgang. De brede school wordt steeds meer gezien als het hart van de wijk.

Wat is een brede school?

De brede school is een samenwerkingsverband van een school met andere instellingen zoals kinderopvang, welzijnswerk, muziekschool of sportvereniging. Doel van de brede school is om de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten.

Er vinden activiteiten plaats als voor- en vroegschoolse educatie, maatschappelijke stages tijdens lesuren en naschoolse activiteiten rond bijvoorbeeld media en ICT. De activiteiten kunnen ook gericht zijn op ouders, (wijk)bewoners en wijkorganisaties. Hierbij kan gedacht worden aan opvoedingsondersteuning of ICT- en taalcursussen.

Ook de bibliotheek kan partij zijn binnen een brede school. Zo opent de Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch servicepunten binnen de brede scholen.

Relatie met mediawijsheid

De bibliotheek is binnen de brede school veelal betrokken bij activiteiten rond lezen en leesbevordering. Zij kan echter ook mediawijsheidprojecten aanbieden. De bibliotheek heeft immers een ruime collectie aan digitale media en deskundige mediacoaches.

Financiering

De gemeenten beschikken over verschillende budgetten die zij in kunnen zetten, zoals de middelen voor onderwijshuisvesting en de budgetten van de deelnemende organisaties, bijvoorbeeld van welzijn, jeugdzorg en sport. Tevens kunnen gemeenten de budgetten van verschillende beleidslijnen gebruiken.

Ook de Rijksoverheid ondersteunt en stimuleert de ontwikkeling van brede scholen. Dit doet ze door middel van de regeling Stimulering Aanpassing Huisvesting Brede Scholen (SAHBS) en de Impuls brede scholen, sport en cultuur. De SAHBS is bedoeld voor de aanpassing van bestaande gebouwen en de Impuls wil zorgen voor 2500 fte combinatiefuncties.

Stappenplan bibliotheek

Voor de bibliotheek is het belangrijk om zichzelf te presenteren aan scholen als potentiële partner in de brede school in oprichting. Het stappenplan dat beschreven is bij het onderwerp LEA kan hierbij helpen.

De bibliotheek kan binnen de brede school uitvoerend partner zijn, maar kan ook zelf het initiatief nemen om een brede school te ontwikkelen. In het Handboek Brede School 2007¹ van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) staat beschreven hoe u zoiets aanpakt.

Meer informatie over deze regeling

organisatie	Brede School.nl
telefoon	070 - 362 23 79
e-mail	post@bredeschool.nl
website	www.bredeschool.nl
organisatie	Landelijk Steunpunt Brede Scholen
contactpersoon	Job van Velsen <i>projectleider</i>
postadres	Bezuidenhoutseweg 251 - 253, 2594 AM Den Haag
telefoon	070 - 331 52 52
e-mail	landelijksteunpunt@bredeschool.nl
website	www.bredeschool.nl
organisatie	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
postadres	Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag
telefoon	070 - 412 34 56
e-mail	ocwinfo@postbus51.nl
website	www.minocw.nl
organisatie	Nederlands Jeugd Instituut
postadres	Postbus 19221, 3501 DE Utrecht
telefoon	030 - 230 63 44
website	www.nji.nl

Combinatiefuncties

De Impuls brede scholen, sport en cultuur (2007) steunt gemeenten die een combinatiefunctionaris willen aanstellen. In 2012 zullen er 2500 fte aan combinatiefunctionarissen werkzaam zijn in de sectoren onderwijs, sport en cultuur.

Om ervoor te zorgen dat de invoering van de combinatiefuncties voorspoedig verloopt, is er een (tijdelijke) Taskforce Combinatiefuncties in het leven geroepen, met deskundigen uit de sectoren sport, onderwijs, cultuur, kinderopvang, welzijn en gemeenten.

Wat is een combinatiefunctie?

Een combinatiefunctie is een nieuwe functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee of meer sectoren (onderwijs, sport en /of cultuur). Ook kunnen er combinaties worden gemaakt van bestaande (deeltijd)functies. De functie heeft een uitvoerend karakter en moet voor beide partijen een meerwaarde hebben.

Het werkgeverschap wordt bij voorkeur neergelegd bij een van de organisaties waarvoor de combinatiefunctie wordt ingezet. De gemeente moet dan geld beschikbaar stellen aan de betreffende organisatie(s). Voor de verrekening tussen de twee organisaties waarvoor de combinatiefunctionaris werkzaamheden verricht, heeft De Taskforce een aantal modellen uitgewerkt. Deze kunt u terugvinden in de Eindrapportage van Taskforce Combinatiefunctie².

In 2012 wil het kabinet in samenwerking met de gemeenten, onderwijssector en cultuursector 2500 fte's aan nieuwe combinatiefuncties gerealiseerd hebben. De fte's moeten landelijk als volgt verdeeld zijn: 1.250 fte's (50%) in de sportsector; 850 fte's (34%) in het primair onderwijs (PO); 250 (10%) in het voortgezet onderwijs (VO) en 150 (6%) in de cultuursector. De bibliotheek kan zich richten op mogelijkheden in de cultuursector alsook op de mogelijkheden in PO en VO.

Gemeenten komen tot en met 2012 in vier tranches³ na elkaar in aanmerking voor een bepaald aantal combinatiefuncties. In een intentieverklaring geven zij aan hoeveel combinatiefuncties ze willen inrichten. Met deze verklaring zetten zij de financiering van de rijksoverheid in werking. Pas daarna komt de gemeente tot een gemeentelijke samenwerkingsovereenkomst met brede scholen, sport- en cultuurorganisaties. De gemeenten wordt gevraagd om bij de inrichting van de combinatiefunctie de landelijke indeling te volgen. Zij mogen hier echter van afwijken, waardoor de 6% voor de cultuursector ook meer kan zijn.

Relatie met mediawijsheid

De bibliotheek kan een specialist nieuwe media (bijvoorbeeld een mediacoach) aanbieden aan het onderwijs (PO en VO). Deze specialist kan fungeren als aanspreekpunt in de organisatie op het gebied van mediawijsheid en is verantwoordelijk voor het initiëren van mediaprojecten voor verschillende doelgroepen. Voordelen voor het onderwijs zijn: verbetering van informatie- en mediavaardigheden, effectiever taal- en leesonderwijs, verrijking van naschoolse activiteiten en afname van werkdruk bij de leerkracht. Voordeel voor de bibliotheek is dat de specialist op school ook een herkenbaar aanspreekpunt in de bibliotheek is op het gebied van mediawijsheid. De bibliotheek verbreedt hiermee haar dienstenaanbod en presenteert dit op een nieuwe manier.

Financiering

De Impuls stelt structureel middelen aan de gemeenten ter beschikking om de personele kosten van de combinatiefuncties (2500 fte's) te financieren. Daarbij wordt uitgegaan van een normbedrag van € 45.000 per fte (vastgesteld op basis van Cao's Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Gemeenten en Sport). Hogere personeelskosten en andere kosten dan salaris moeten worden betaald uit gemeentelijke middelen of door lokale partijen.

Bibliotheken kunnen bij de gemeente in aanmerking komen voor de combinatiefunctie. De functie wordt door de Rijksoverheid het eerste jaar 100% vergoed. Vanaf het tweede jaar bedraagt de bijdrage 40%. De gemeente financiert uit eigen middelen de andere 60%.

Stappenplan bibliotheek

Als de gemeente met de intentieverklaring komt, moet de bibliotheek al op het netvlies van de gemeente staan als potentiële partner voor combinatiefuncties. Het is dus heel belangrijk dat de bibliotheek al contact heeft gelegd met de onderwijsambtenaar. Ook als de gemeente al samenwerkingsovereenkomsten met andere lokale partners heeft gesloten, moet de bibliotheek proberen in beeld te blijven als potentiële partner. Het aantal combinatiefuncties neemt namelijk tot en met 2012 toe tot het maximum aantal functies per gemeente is bereikt. Het stappenplan, beschreven bij het onderwerp LEA, kan u helpen om u te profileren bij uw gemeente.

Bibliotheken kunnen ook, voordat zij op de gemeente afstappen, in overleg treden met scholen over de invulling van een combinatiefunctie. Samen sta je namelijk sterker dan alleen.

Een praktisch stappenplan voor de invoering van een combinatiefunctie kunt u vinden op de website van de Gemeente Amsterdam 4.

Meer informatie over deze regeling

organisatie: Combinatiefuncties, Onderwijs, Sport en Cultuur
 contactpersoon: André de Jeu *projectleider*
 postadres: Postbus 103, 6860 AC Oosterbeek
 telefoon: 026 - 339 64 11
 e-mail: info@combinatiefuncties.nl
 website: www.combinatiefuncties.nl

organisatie: De Cultuurformatie
 contactpersoon: Bert Holvast
 postadres: Piet Heinkade 5, 1019 BR Amsterdam
 telefoon: 020 - 519 18 45
 e-mail: info@cultuurformatie.nl
 website: www.cultuurformatie.nl

organisatie: Projectteam Combinatiefunctie Onderwijs
 contactpersoon: Hans Verboon *projectleider*
 telefoon: 070 - 331 52 11
 e-mail: info@combifunctiesonderwijs.nl
 website: www.combifunctiesonderwijs.nl

organisatie: Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
 postadres: Postbus 30435, 2500 GK Den Haag
 telefoon: 070 - 373 80 20
 e-mail: informatiecentrum@vng.nl
 website: www.vng.nl *zoekterm: combinatiefunctie*

organisatie: Cultuurcoach
 e-mail: info@cultuurcoach.org
 website: www.cultuurcoach.org

Maatschappelijke stage

Vanaf het schooljaar 2011-2012 wordt de maatschappelijke stage verplicht gesteld voor alle scholieren die dan het voortgezet onderwijs binnenstromen. De verplichte stageduur wordt 72 uur voor vwo-scholieren, 60 uur voor havo-scholieren en 48 uur voor vmbo'ers.

Wat is de maatschappelijke stage?

De maatschappelijke stage (MaS) is een korte stage waarbij jongeren anderen helpen door middel van vrijwilligerswerk. Doel hiervan is dat jongeren tijdens hun schooltijd kennismaken met de samenleving en ervaren hoe het is om verantwoordelijkheid te nemen voor een ander. De maatschappelijke stage is dus geen gewone stage, waarmee praktijkervaring in een beroep wordt opgedaan.

Relatie met mediawijsheid

Door jongeren stage te laten lopen in de bibliotheek haalt de bibliotheek veel digitale kennis in huis. Jongeren kunnen ingezet worden om ouderen wegwijs te maken op internet of om cursussen te geven over nieuwe media. De relatie met het onderwijs wordt versterkt en jongeren maken op een andere manier kennis met de bibliotheek.

Financiering

De stagebieders ontvangen geen financiering voor de MaS, de scholen en gemeenten wel. De bibliotheek moet bekijken of er via de scholen of de gemeente aanvullende financiële mogelijkheden zijn om een structurele stagebieder te worden voor het voortgezet onderwijs. Soms kan een fonds of bedrijf ook een bijdrage leveren via sponsoring.

Stappenplan bibliotheek

Eerst bedenkt u een stageplan, dat zowel nut oplevert voor u als voor de leerlingen. Als u een stageplan heeft, kunt u contact leggen met de stagemakelaar in uw gemeente of met een school. Ook hier geldt dat u zich bij de gemeente kunt positioneren als mogelijke netwerkpartner. In de brochure De maatschappelijke stage en de bibliotheek⁵ leest u alles over de maatschappelijke stage.

Meer informatie over deze regeling

organisatie	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
postadres	Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag
telefoon	079-323 24 44 <i>MaS-tiplijn</i>
website	www.maatschappelijkstage.nl

Fonds voor Cultuurparticipatie

In januari 2009 is het Landelijk Fonds voor Cultuurparticipatie in werking getreden. Met de oprichting van het fonds krijgt de ambitie van het kabinet om cultuureducatie een stevige impuls te geven concreet gestalte.

Wat is het Fonds voor Cultuurparticipatie?

Het Fonds voor Cultuurparticipatie stimuleert de actieve deelname van de burgers in Nederland aan het culturele leven. De programmalijnen zijn hierbij amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur.

Relatie met mediawijsheid

Een van de programmalijnen van het Fonds voor Cultuurparticipatie is cultuureducatie. Onder cultuureducatie valt het begrip media-educatie (het leren interpreteren van de inhoud van media, het bepalen door welke belangen of waardesystemen deze worden gestuurd en het zich bewust worden van de plaats en rol van media in het persoonlijke en maatschappelijke leven⁶) en dit is een kans voor bibliotheken om onder dit begrip mediawijsheidprojecten te hangen.

Financiering

Bibliotheken kunnen zowel via de gemeente / provincie als rechtstreeks bij het Fonds voor Cultuurparticipatie subsidie aanvragen op het gebied van cultuureducatie. Binnen het Fonds voor Cultuurparticipatie kunnen namelijk twee subsidiemogelijkheden onderscheiden worden: 1) subsidies die bedoeld zijn voor activiteiten van instellingen en verenigingen en 2) subsidies voor de provincies en de 35 gemeenten met meer dan 90.000 inwoners.

Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft vanaf 2010 voor deze twee regelingen circa € 31 miljoen per jaar beschikbaar. Daarvan is jaarlijks circa € 14 miljoen beschikbaar voor de regeling met gemeenten en provincies.

Via de regeling Cultuurparticipatie voor provincies en gemeenten 2009-2012 hebben provincies en grote gemeenten financiering kunnen aanvragen om burgers ertoe aan te zetten zich actief met kunst, cultuur en erfgoed bezig te houden. Ze moesten hiervoor een cultuurparticipatieprogramma voor hun regio opstellen. De financieringen zijn per 1 januari 2009 van start gegaan. Voor de provincies en gemeenten is voor de periode 2009 – 2012 de volgende uitkering per jaar beschikbaar:

- > Per provincie is er € 0,79 per inwoner van de provincie;
- > Voor de gemeenten van de G9 is er € 1,13 per inwoner;
- > Voor de 26 andere gemeenten is er € 0,79 per inwoner van de gemeente.

Deze bedragen worden met eenzelfde bedrag per inwoner / per jaar door de provincies en gemeenten aangevuld.

Stappenplan bibliotheek

De subsidies die verkregen kunnen worden bij het Fonds voor Cultuurparticipatie worden beschikbaar gesteld op drie niveaus: landelijk, provinciaal en lokaal.

Op landelijk niveau kunnen bibliotheken met een cultuureducatieproject direct een aanvraag indienen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Op provinciaal en lokaal (gemeentelijk) niveau moet gekeken worden naar het ingediende cultuurparticipatieprogramma. Deze cultuurparticipatieprogramma's zijn allemaal verschillend opgezet en bieden dus verschillende mogelijkheden. In Noord-Brabant zijn er bijvoorbeeld subsidieregelingen voor Scholing en Productontwikkeling en voor Kleine School Projecten⁷. Bij de subsidieregeling Scholing en Productontwikkeling kunnen onder meer de medewerkers van culturele instellingen en makers van cultuureducatieve producten subsidie aanvragen. Deze regeling biedt directe subsidiemogelijkheden voor de Brabantse bibliotheken. Via de regeling Kleine School Projecten kunnen scholen subsidie aanvragen voor het inkopen of laten samenstellen van projecten bij de bibliotheken.

Voor bibliotheken is het belangrijk zichzelf te profileren bij provincies en gemeenten als potentiële partner in het Fonds voor Cultuurparticipatie. Het stappenplan, beschreven bij het onderwerp LEA, kan u hierbij helpen.

Meer informatie over deze regeling

organisatie	Fonds voor Cultuurparticipatie
contactpersoon	Jan Jaap Knol <i>directeur</i>
postadres	Postbus 465, 3500 AL Utrecht
telefoon	030 - 233 60 30 <i>algemeen nummer</i>
e-mail	info@cultuurparticipatie.nl
website	www.cultuurparticipatie.nl

Wmo

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden. Daarmee werden de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG) en het onderdeel huishoudelijke verzorging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vervangen. Sommige bibliotheken hebben al een rol in de lokale uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Zo zijn er bibliotheken die een digitaal Wmo-loket op basis van GLDS exploiteren.

Wat is de Wet maatschappelijke ondersteuning?

De Wmo is erop gericht om iedereen te laten participeren in de samenleving, zowel gezonde en jonge mensen als mensen met een beperking of ouderen. Het doel is mensen in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en mee te doen in de samenleving. Als dat niet lukt zonder hulp, kan er via de gemeenten ondersteuning gevraagd worden.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor hun eigen Wmo-beleid. Zij bepalen zelf in welke vormen zij ondersteuning aanbieden, waardoor de uitvoering per gemeente kan verschillen. Veel gemeenten hebben een fysiek Wmo-loket ingericht waar burgers terecht kunnen voor informatie en vragen. Sommige gemeenten hebben ook een digitaal Wmo-loket.

Relatie met mediawijsheid

De verantwoordelijkheid die de gemeente heeft voor de maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners bestrijkt negen prestatievelden. De drie belangrijkste prestatievelden voor de bibliotheek zijn: het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente, het ondersteunen van jongeren en ouders en het geven van informatie en advies.

Om bijvoorbeeld de leefbaarheid in de gemeente te vergroten kan de bibliotheek een digitaal wijkportal exploiteren, zoals Bibliotheek Midden-Brabant doet in de gemeente Oisterwijk (zie www.oisterwijken.nl), of de Bibliotheek Den Haag met Wijkmedia-ateliers (zie www.wijkmediaateliers.nl). Ook kan ze media- en / of knoppencursussen verzorgen in kleine kernen.

Financiering

De gemeenten hebben een aantal inkomstenbronnen voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke ondersteuning. Deze zijn:

- > Rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds. Dit zijn bestaande, reeds bij de gemeente gereserveerde componenten van de Wmo zoals de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG) en de Welzijnswet.
- > Integratie-uitkering Wmo. Dit is een rijksbijdrage die betrekking heeft op de nieuwe taken. Vergoedingen die hieruit worden voldaan zijn:
 - Vergoeding uitvoeringskosten. De uitvoering van de Wmo brengt een toename van de gemeentelijke apparaatskosten met zich mee.
 - Vergoeding uitvoering cliënttevredenheidsonderzoek. Jaarlijks wordt er een tevredenheidsonderzoek gehouden onder de cliënten.
- > Eigen bijdragen. Gemeenten kunnen ook een eigen bijdrage heffen. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de eigenbijdrageregeling en zijn vrij in het vaststellen van de hoogte en de criteria voor het heffen ervan, binnen de grenzen die de Rijksoverheid stelt.

Stappenplan bibliotheek

Bibliotheken kunnen ervoor zorgen dat gemeenten een compleet overzicht van maatschappelijke organisaties bieden aan hun inwoners. Dit doen zij door het invoeren en bijhouden van gegevens in de database G!Ds. Hierbij komen bibliotheken in contact met allerlei organisaties die wellicht ook financiën beschikbaar hebben.

Meer informatie over deze regeling

organisatie Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 telefoon 070 - 340 61 00
 e-mail helpdesk@invoeringwmo.nl
 website www.invoeringwmo.nl

organisatie Vereniging van Openbare Bibliotheken
 contactpersoon Henk Pilon *projectleider G!Ds*
 en Grietje Smit *landelijke servicemanager*
 telefoon 052 - 455 11 10
 e-mail contact@grietjesmit.nl
 website www.gidsvoornederland.nl

Participatiebudget

Per 1 januari 2009 is de Wet Participatiebudget in werking getreden. Het budget draait om burgers die ondersteuning nodig hebben bij het participeren in de Nederlandse samenleving. Het doel is om deze burgers zo goed mogelijk te ondersteunen zonder hinder van schotten tussen de budgetten. Met haar dienstverlening op het gebied van laaggeletterdheid, inburgering en toeleiding naar werk kan de bibliotheek in dit verband veel voor burgers betekenen.

Wat is het Participatiebudget?

Het Participatiebudget is een bundeling van gemeentelijke middelen voor re-integratie (szw), inburgering (wwi) en volwasseneneducatie (web). De gemeenten kunnen het budget gebruiken voor re-integratievoorzieningen, inburgeringvoorzieningen en educatie, maar ook voor combinaties van deze voorzieningen.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (vng) heeft de Participatieladder ontwikkeld. Aan de hand van deze ladder kunnen gemeenten de mate van participatie van de burgers in beeld brengen. Zie www.participatieladder.nl

Relatie met mediawijsheid

Bibliotheken zijn in ruime mate actief op de terreinen re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie. Thema's als laaggeletterdheid (Lees en Schrijf!), inburgering (NLKompas) en toeleiding naar werk (WerkZat) zijn hier voorbeelden van. Op het gebied van volwasseneneducatie zijn informatiebijeenkomsten en cursussen digitale vaardigheden voor bibliotheken beproefde voorbeelden met een link naar mediawijsheid. U kunt hierbij denken aan SeniorWeb en het pas gelanceerde Internet Boot Camp (www.internetbootcamp.nl).

Bibliotheek Zwolle heeft de participatieladder vertaald naar een informatie-ladder⁸ met een ontwikkeling van taalvaardig via leesvaardig en informatievaardig naar mediabewust en leefvaardig. Met deze professionele tool en een concreet aanbod mediawijsheid is de bibliotheek een serieuze partner in het kader van het participatiebudget.

Financieringsmogelijkheden

Door de invoering van de Wet Participatiebudget komen de geldstromen van drie ministeries samen onder één noemer binnen bij de gemeenten. De bijdragen van de departementen aan alle gemeenten zijn hieronder weergegeven.

x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013
szw	1.529.270	1.429.270	1.329.270	1.329.270	1.329.270
vrom	101.670	378.053	330.353	301.170	276.170
ocw	121.300	195.700	195.700	195.700	195.700
totaal	1.752.250	2.003.023	1.855.323	1.826.140	1.801.140

Stappenplan bibliotheek

Voor de bibliotheek is het belangrijk om zichzelf te profileren bij gemeenten als potentiële partner voor het Participatiebudget. Het stappenplan, beschreven bij het onderwerp LEA, kan u hierbij helpen.

Verder zijn het ROC en het sociaal maatschappelijk werk belangrijke strategische partners om mee op te trekken in het kader van het Participatiebudget. Voor taalbevordering in het MBO is bijvoorbeeld vijftig miljoen euro van dit budget geoomerkt, waarbij bibliotheek en ROC samen een goed aanbod kunnen doen.

Meer informatie over deze regeling

organisatie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 postadres Postbus 90801, 2509 LV Den Haag
 telefoon 070 - 333 44 44
 postbus 51 infolijn 0800 - 8051 gratis
 e-mail info@minszw.nl
 website gemeenteloket.szw.nl

organisatie De Participatieladder
 website www.participatieladder.nl

organisatie Verenigingsbureau Divosa
 postadres Postbus 407, 3500 AK Utrecht
 telefoon 030 - 233 23 37
 e-mail cb@divosa.nl
 website www.divosa.nl

organisatie Bibliotheek Zwolle
 contactpersoon Ineke van Oort
 postadres Postbus 1445, 8001 BK Zwolle
 telefoon 038 - 425 72 85
 e-mail i.van.oort@bibliotheekzwolle.nl
 website www.bibliotheekzwolle.nl

Andere mogelijkheden

In deze brochure wordt een overzicht gegeven van financiële regelingen die verankerd zijn in het gemeentelijke beleid. Daarnaast zijn er een aantal landelijke regelingen die vooral landelijke programma's en campagnes ontwikkelen, waar bij bibliotheken vrij eenvoudig kunnen aanhaken. In beperkte mate zijn er binnen deze landelijke regelingen financiële middelen beschikbaar voor lokale trajecten rond mediawijsheid. Ook op provinciaal niveau liggen er mogelijkheden. Ten slotte kunt u een beroep doen op private fondsen.

Landelijke regelingen

Het ministerie van OCW heeft in 2008 het *Mediawijsheid Expertisecentrum* opgezet. Dit expertisecentrum is een netwerkorganisatie waar inmiddels zo'n 170 organisaties aan meedoen. Het meerjarenprogramma van het Expertisecentrum bestaat uit vier programmalijnen:

- > doorlopende leerlijn
- > veiligheid
- > innovatie
- > onderzoek.

Voor 2010 is er een beperkt budget beschikbaar om binnen deze programma's een of meer projecten financieel te ondersteunen. Die projecten moeten dan wel door meerdere partijen vorm krijgen en uitgevoerd worden. De exacte regeling wordt in het najaar van 2009 via www.mediawijzer.net bekend gemaakt.

Het ministerie van EZ heeft het meerjarenprogramma *Digivaardig & Digibewust* in het leven geroepen. Dit programma richt zich met name op de 1,6 miljoen digibeten die Nederland telt. Begin november 2009 is als eerste resultaat van dit programma het Internet Boot Camp gepresenteerd aan het publiek. Binnen deze campagne krijgen bibliotheken de mogelijkheid om op lokaal niveau een duidelijke en zichtbare rol te spelen.

Daarnaast zijn er financiële middelen beschikbaar voor trajecten die landelijk en in samenwerking met andere partijen uitgerold kunnen worden. Meer informatie is te vinden op www.mijndigitalewereld.nl

Provinciale regelingen

Ook op provinciaal niveau liggen er verschillende mogelijkheden om rond mediawijsheid (meerjarige) subsidies te verkrijgen. Hier is een rol voor de PSO's weggelegd. Een overzicht van de contactpersonen bij de verschillende PSO's op het gebied van mediawijsheid en de bijbehorende financieringsmogelijkheden vindt u hieronder.

Private fondsen

Ten slotte zijn er naast de verschillende financiële overheidsregelingen ook private fondsen (bij voorbeeld het vsb fonds) waarop voor meer tijdelijke activiteiten rond mediawijsheid een beroep gedaan kan worden. Een overzicht van deze fondsen is te vinden in het Handboek Fondsenwerving voor non-profit-organisaties (auteur: L. Govaerts en anderen, uitgeverij Elsevier gezondheidszorg).

Overzicht contactpersonen PSO's

organisatie	Biblionet Drenthe
contactpersoon	Marion Loos
postadres	Postbus 78, 9400 AB Assen
telefoon	059 - 238 11 56
e-mail	m.loos@biblionetdrenthe.nl
website	www.biblionetdrenthe.nl
organisatie	Biblionet Groningen
contactpersoon	Marian Ten Berge
postadres	Postbus 2503, 9704 CM Groningen
telefoon	050 - 365 01 13
e-mail	m.ten.berge@mijneigenbibliotheek.nl
website	www.mijneigenbibliotheek.nl
organisatie	Biblioservice Gelderland
contactpersoon	Yvonne Sinkeldam-Cremers
postadres	Postbus 9052, 6800 GR Arnhem
telefoon	026 - 386 04 19
e-mail	yvonne.sinkeldam@biblioservice.nl
website	www.biblioservice.nl
organisatie	Bibliotheekhuis Limburg
contactpersoon	Juul Hermkens
postadres	Postbus 5125, 6130 PC Sittard
telefoon	046 - 420 80 16
e-mail	juul.hermkens@bibliotheekhuis.nl
website	www.bibliotheekhuis.nl
organisatie	Bibliotheekservice Fryslân
contactpersoon	Janneke Straatsma
postadres	Postbus 7507, 8903 JM Leeuwarden
telefoon	058 - 284 77 21
e-mail	J.Straatsma@bfri.nl
website	www.bibliotheekservice-fryslan.nl
organisatie	Bibliotheek ServiceCentrum Utrecht
postadres	Postbus 650, 3990 DR Houten
telefoon	030-635 46 35 <i>algemeen nummer</i>
website	www.biscutrecht.nl
organisatie	Cubiss
contactpersoon	Jan Plooij en Linda Welkers
postadres	Postbus 90114, 5000 LA Tilburg
telefoon	013 - 465 67 00
e-mail	j.plooij@cubiss.nl en l.welkers@cubiss.nl
website	www.cubiss.nl

organisatie	De Overijsselse Bibliotheekdienst
contactpersoon	Jeannette Hofman
postadres	Postbus 228, 7440 AE Nijverdal
telefoon	054 - 863 45 51
e-mail	jeannette.hofman@obd.nl
website	www.obd.nl
organisatie	ProBiblio
contactpersoon	Petra Jellema en Silvia Groenewegen
postadres	Postbus 485, 2130 AL Hoofddorp
telefoon	023 - 554 61 00
e-mail	pjellema@probiblio.nl en sgroenewegen@probiblio.nl
website	www.probiblio.nl
organisatie	Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken
contactpersoon	Ronald Spanier
postadres	Oostvaardersdijk 113, 8242 PA Lelystad
telefoon	032 - 026 95 50
e-mail	r.spanier@sfb-net.nl
website	www.sfb-net.nl
organisatie	Zeeuwse Bibliotheek
contactpersoon	Hannie Bruijnooge
postadres	Postbus 8004, 4330 EA Middelburg
telefoon	011 - 865 43 17
e-mail	H.Bruijnooge@zeeuwsebibliotheek.nl
website	www.zeeuwsebibliotheek.nl

